

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Jana Kratochvíla a Petra Mikeše ve věci žalobkyně: **Recovera Využití zdrojů a. s.**, se sídlem Španělská 10, Praha 2, zastoupená JUDr. Lenkou Příkazskou, advokátkou se sídlem Vodičkova 31, Praha 1, proti žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**, se sídlem Kolářská 13, Opava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 11. 2022, čj. 3907/1.30/19-16, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 4. 2024, čj. 31 Ad 1/2023-46,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Oblastní inspektorát práce rozhodnutím ze dne 9. 4. 2019 shledal žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku na úseku bezpečnosti práce dle § 30 odst. 1 písm. f) zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce. Přestupek spočíval v nedodržení povinnosti při zajišťování bezpečnosti práce stanovené v § 101 odst. 1 zákoníku práce. Konkrétně žalobkyně nezajistila bezpečné couvání nákladního vozu svým zaměstnancem [§ 4 písm. a) ve spojení s přílohou č. 1 bodu 2 písm. c) nařízení vlády č. 168/2002 Sb., kterým se stanoví způsob organizace práce a pracovních postupů, které je zaměstnavatel povinen zajistit při provozování dopravy dopravními prostředky]. Řízení bylo iniciováno po smrtelném úrazu

způsobeném jedním ze zaměstnanců žalobkyně při couvání s nákladním vozidlem na manipulační ploše pro nakládku a vykládku vozidel.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které ale Státní úřad inspekce práce svým rozhodnutím zamítl. Posléze podala žalobkyně proti tomuto rozhodnutí žalobu ke Krajskému soudu v Brně, který rozhodnutí žalovaného zrušil, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Krajský soud dospěl k závěru, že je rozhodnutí v části nepřezkoumatelné, neboť se žalovaný dostatečně nezabýval otázkou přehlednosti v areálu, kde došlo k nehodě.

[3] Oblastní inspektorát práce novým rozhodnutím ze dne 1. 6. 2022 uznal žalobkyni opětovně vinnou ze spáchání přestupku na úseku bezpečnosti práce podle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce. Přestupku se žalobkyně dopustila tím, že při zajišťování bezpečnosti práce nedodržela své povinnosti. Správní orgán shledal pracoviště, kde došlo k nehodě, jako nepřehledné. Pro nedostatečný rozhled měla žalobkyně zajistit bezpečné couvání nákladního vozu za pomoci dalšího zaměstnance.

[4] Odvolání žalobkyně žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl a potvrdil prvostupňové rozhodnutí.

[5] Žalobkyně podala i napodruhé správní žalobu ke Krajskému soudu v Brně. Krajský soud tentokrát žalobu zamítl jako nedůvodnou. Ve svém rozhodnutí zdůraznil, že závěr o tom, že nebyla dostatečně zajištěna bezpečnost a ochrana zdraví při práci, musí vycházet z hodnocení konkrétní situace v konkrétním času nehody. Tomu inspektorát v novém rozhodnutí dostal. Inspektorát nejprve vymezil, z jakých důkazních prostředků vycházel při zjišťování přehlednosti na místě nehody. Dále se zaměřil na hodnocení výpovědí řidiče a kamerových záznamů. Veškeré závěry dle krajského soudu dostatečně zdůvodnil. Stejně tak se inspektorát vypořádal i s rozporností výpovědí řidiče ve svědecké výpovědi v rámci správního řízení a výpovědí před Policií České republiky. V návaznosti na výše uvedené, krajský soud zdůraznil, že rozhodnutí obou správních orgánů tvoří jeden celek, a z toho důvodu nebylo chybou, pokud se žalovaný stručně vypořádal s odvolací námitkou a odkázal se na posouzení této otázky správním orgánem prvního stupně. Krajský soud závěrem konstatoval, že z rozhodnutí správního orgánu prvního stupně je zřejmé, jaké skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti uváděné žalobkyní za nesprávné a jakými úvahami se při hodnocení důkazů řídil. V neposlední řadě krajský soud shledal za nedůvodnou i námitku, že součástí spisu nebyla výpověď řidiče ze dne 13. 7. 2018, která nebyla uvedena ve spisovém přehledu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření účastníků

[6] Žalobkyně (stěžovatelka) v kasační stížnosti namítá, že se krajský soud nesprávně vypořádal s jejími žalobními námitkami. Nesprávné posouzení spočívá v nepřezkoumání konkrétní skutečnosti, že zaměstnanec stěžovatelky místo znal a nikdy stěžovatelce nesdělil, že by místo považoval za nepřehledné a nebezpečné. Stěžovatelka také poukazuje na subjektivní vnímání dopravní situace každým řidičem. Nelze nadměrně vymezovat povinnost zaměstnavatele v zajištění bezpečnosti práce.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti kasační stížnost považoval za nedůvodnou a ztotožnil se se závěry krajského soudu.

pokračování

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Stěžovatelka ve své kasační stížnosti předkládá Nejvyššímu správnímu soudu kasační námitku v podobě nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předchozím řízení. Jako podklad pro tuto námitku předkládá dvě argumentační roviny. Prvním argumentem je skutečnost, že krajský soud a správní orgány ve svých řízeních opomenuly zkoumat konkrétní skutečnost, zda zaměstnanec, jenž způsobil smrtelný úraz, znal konkrétní areál, ve kterém k nehodě došlo.

[9] S touto námitkou se však, dle názoru Nejvyššího správního soudu, dostatečně vypořádal již krajský soud ve svém rozsudku. Zdůraznil, že úkolem správního orgánu bylo zjistit a posoudit, jaký měl řidič nákladního vozu rozhled a jak byl areál přehledný v době, kdy došlo ke smrtelnému úrazu. Naopak není jeho úkolem, aby posuzoval, zda zaměstnanec areál zná a jestli jej považuje za obecně přehledný, jak se snažila nastínit stěžovatelka. Jak krajský soud uvedl již ve svém prvním zrušujícím rozsudku, tak i pokud by bylo možné obecně konstatovat, že areál je přehledný a skládá se z dostatečného prostoru, je vždy nutné posoudit konkrétní situaci v konkrétním čase, neboť nedostatečnost rozhledu řidiče či nepřehlednost prostoru může být ovlivněna celou řadou faktorů, včetně umístění jednotlivých vozidel a jejich množství, polohou nakládaných kontejnerů, jakož i počasím a dalšími vlivy (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 8. 12. 2021, čj. 31 Ad 10/2019-68, bod 35).

[10] Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že se nelze spokojit pouze s hodnocením obecné situace, ale je vždy potřeba brát při dokazování v úvahu jednotlivé konkrétní okolnosti, které nastaly v době nehody. Takové konkrétní okolnosti, respektive faktory, které mohly vnímání řidiče v tomto konkrétním případě ovlivnit, rekapituluje již krajský soud ve svém rozsudku. Krajský soud odkázal na rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, který svůj závěr o nepřehlednosti areálu v době nehody založil zejména na znaleckém posudku a shlednutí kamerového záznamu. Záznam zachycoval situaci v areálu v době nehody.

[11] Proto tedy skutečnost, že řidič nákladního vozu areál v minulosti pravidelně navštěvoval, nemůže převážet nad řádně zjištěnými specifickými okolnostmi případu, které řidiče mohly ovlivnit a přispět ke vzniku rizikové situace. Správní orgán při posuzování případu vycházel z konkrétních okolností, jež nastaly při posuzované nehodě. Tudíž při jiné kombinaci skutkových okolností by výsledek rizikové situace mohl být jiný, ale i stejný, avšak na předchozí znalosti areálu řidičem se nic nezmění. Z toho důvodu, byl správní orgán povinen dokazováním zjišťovat konkrétní specifické okolnosti případu, a nikoliv své rozhodnutí založit na obecné znalosti řidiče. Nejvyšší správní soud závěry krajského soudu v této části považuje za správné.

[12] Druhým stěžovatelčíným argumentem je nesprávné vyložení ustanovení, na jejichž základě byla shledána vinnou ze spáchání samotného přestupku dle § 30 odst. 1 písm. f) zákona o inspekci práce. Podle tohoto ustanovení se právnická nebo podnikající fyzická osoba dopustí přestupku na úseku bezpečnosti práce tím, že nedodrží povinnosti při zajišťování bezpečnosti práce stanovené v § 101 až 103 zákoníku práce.

[13] Podle § 102 odst. 1 zákoníku práce zaměstnavatel je povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům. Pro provozování dopravních prostředků tohle ustanovení konkretizuje nařízení vlády č. 168/2002 Sb. Podle bodu 2 písm. c) přílohy č. 1 tohoto nařízení zaměstnavatel je povinen zajistit, aby zaměstnanec zabezpečil bezpečné otáčení nebo couvání za pomoci dalšího zaměstnance, vyžadují-li to okolnosti, zejména nedostatečný rozhled nebo terén mimo pozemní komunikace.

[14] Dle judikatury Nejvyššího správního soudu právě „*Povinnost zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců s ohledem na všechna hlediska týkající se bezpečnosti práce přitom tíží zaměstnavatele. To sice neznamená, že nemají zaměstnanci v rámci bezpečnosti práce žádné povinnosti, nicméně odpovědnost zaměstnavatele jimi není dotčena*“ (rozsudek NSS ze dne 8. 1. 2021, čj. 5 As 62/2020-47, bod 19). Není tedy možné odpovědnost stanovenou právními předpisy na úseku bezpečnosti práce přenášet na zaměstnance. Stěžovatelka se tak nezbavila své odpovědnosti, pokud ve svém vnitřním předpisu (Dopravně provozním řádu) upravila, že za zajištění druhé osoby pro bezpečné couvání a otáčení jsou odpovědní zaměstnanci.

[15] S tvrzením stěžovatelky ohledně naplnění její povinnosti tím, že přijala vnitřní předpis (Dopravně provozní řád), nemůže Nejvyšší správní soud souhlasit. Jak bylo právě zmíněno, zakotvení povinnosti řidiče do vnitřního předpisu stěžovatelky nepostačuje pro splnění její povinnosti. Pro splnění povinnosti podle bodu 2 písm. c) přílohy č. 1 citovaného nařízení vlády musela nalézt a zajistit způsoby, jak zabezpečit bezpečné couvání či otáčení v praxi. V tomto případě, jak již upozornil krajský soud, takovým zajištěním by byla instalace kamerového systému na zadní část vozidla, nebo zajištění druhé osoby – zaměstnance v autě (závozníka). Uvažovat lze i o dalších možnostech, jako například smluvního zajištění pomoci od zaměstnanců daného areálu. Je pouze na stěžovatelce, kterou z možných variant zajištění povinnosti zvolí. V tomto případě však stěžovatelka bezpečné couvání nijak nezajistila.

[16] I když stěžovatelka upozorňuje na ekonomickou a logistickou náročnost zajištění druhé osoby (zřízením pozice závozníka), je zde nutné zdůraznit, že smyslem bezpečnosti práce je prevence rizik na životě a zdraví. Právě zajištění ochrany života a zdraví při posuzování závažnosti celé situace převáží nad ekonomickou či logistickou náročností v zajištění pomoci druhé osoby při otáčení či couvání. Navíc krajský soud netvrdil, že zaměstnání druhé osoby jako závozníka, je jedinou možností, jak by stěžovatelka dodržela své povinnosti. Výběr prostředků, jak splní své povinnosti, je volbou stěžovatelky. Krajský soud příkladmo uvedl, že mohla na své vozy nainstalovat zadní kamery.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední soudního řádu správního).

[18] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 soudního řádu správního. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovanému, kterému by jinak právo na náhradu nákladů řízení o

pokračování

kašachní stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v řízení o kašachní stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 20. června 2025

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu